

Jolanta Ciak

Deficyt samorządowy na tle deficytu - czy istnieje potrzeba limitowania deficytu samorządowego w warunkach kryzysu?

Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio H, Oeconomia 46/3,
73-81

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Katedra Finansów i Bankowości,
Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu

JOLANTA CIAK

*Deficyt samorządowy na tle deficytu – czy istnieje potrzeba
limitowania deficytu samorządowego w warunkach kryzysu?*

Local government deficit versus public finance deficit –
is there a need for limiting the local government deficit during the crisis?

Słowa kluczowe: deficyt sektora finansów publicznych, kryzys, limitowanie zobowiązań i deficytu samorządowego

Key words: public finance deficit, crisis, limiting the obligations and local government deficit

Wstęp

Deficyt budżetowy należy obecnie do spraw najbardziej dyskutowanych w dziedzinie finansów publicznych. Coraz częściej podejmuje się dyskusję na temat konieczności powrotu do najważniejszej z zasad budżetowych, a mianowicie zasady równowagi budżetowej. Co więcej, wskazuje się na konieczność osiągnięcia w średnim okresie sytuacji bliskiej równowagi, a najlepiej nadwyżki budżetowej, szczególnie w okresach ożywienia gospodarczego, aby w okresach spadku aktywności gospodarczej uchronić publiczne finanse przed pogłębiającym się deficytem dochodów. Analizując stan równowagi czy nierównowagi w finansach publicznych, należy brać pod uwagę cały sektor publiczny. Stanowi on swego rodzaju system naczyń połączonych, niekorzystna sytuacja w jednym z sektorów wywiera w większym lub mniejszym stopniu wpływ na pozostałe. Szczególnie chodzi tu o sektor rządowy, który jest największym sektorem w ramach finansów publicznych. Sektor samorządowy i ubezpieczeń pogłębiają tę nierównowagę lub też mogą przyczyniać się do jej ograniczania.

1. Cel i tezy artykułu

Celem artykułu jest przeanalizowanie kształtowania się salda sektora finansów publicznych w latach 2000–2012 w podziale na poszczególne sektory, ze wskazaniem na istniejące oraz konieczne do wprowadzenia w ustawodawstwie polskim zmiany w zakresie limitowania deficytu.

W artykule postawiono następujące tezy:

1. Deficyt budżetowy jest nieodłącznym elementem finansów publicznych w Polsce.

2. Jednostki samorządu terytorialnego borykają się w ostatnich latach z problemem ujemnego salda budżetowego i pogłębiającego się zadłużenia publicznego.

3. Deficyt budżetowy sektora samorządowego nie wywiera istotnego wpływu na ogólny obraz finansów całego sektora publicznego, mimo to istnieje potrzeba limitowania deficytu, a w szczególności limitowania źródeł zwrotnych instrumentów zasilenia finansowego.

2. Saldo sektora finansów publicznych i jego struktura w Polsce w latach 2000–2012

W teorii i praktyce możemy się spotkać z wieloma rodzajami sald sektora finansów publicznych. Każde z sald ma określone konsekwencje dla gospodarki i finansów danego kraju. W Polsce od długiego już czasu mamy do czynienia z ujemnym saldem sektora finansów publicznych, a zatem z brakiem pokrycia bieżących wydatków bieżącymi wpływami. Co prawda, jeszcze niedawno tylko jeden z sektorów, a mianowicie sektor rządowy, generował ujemne saldo budżetowe, jednakże ostatni kryzys finansowy wpłynął na pogorszenie się salda również pozostałych sektorów, tj. ubezpieczeń społecznych i samorządowego. Kwestie te zostały przedstawione w tab. 1.

Analizując dane zawarte w tab. 1, można stwierdzić, iż w całym badanym okresie mieliśmy do czynienia z ujemnym saldem sektora finansów publicznych. W poszczególnych latach widać było zmienną tendencję w tym zakresie. Najwyższe wskaźniki deficytu zostały osiągnięte w latach 2009–2011, wskazując na znaczne przekroczenie preferowanej przez traktat z Maastricht wielkości 3% PKB.

Niewątpliwie podsektor rządowy wpływał w sposób znaczący na ostateczne saldo całego sektora finansów publicznych. Do 2008 roku widoczne były wyższe wskaźniki deficytu tego sektora na tle całego sektora publicznego. Tendencja ta zmieniła się od 2009 roku, kiedy odczuwalne stały się skutki kryzysu finansowego we wszystkich wymienionych sektorach. Warto podkreślić, iż sektor

Tabela 1. Saldo sektora finansów publicznych w latach 2000–2012 (wart w relacji do PKB)

Sektor	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011*	2012*
Ogółem:	-1,8	-3,5	-3,2	-4,7	-3,9	-4,5	-3,8	-2,0	-3,6	-7,2	-7,9	-5,6	-2,9
Sektor rządowy	-1,9	-4,2	-4,3	-5,6	-5,4	-4,4	-4,2	-3,2	-3,9	-5,6	-5,9	-4,4	-2,7
Sektor samorządowy	-0,5	-0,3	-0,4	-0,4	0,0	0,2	-0,3	0,2	-0,2	-1,1	-0,5	-0,8	- 0,4
Sektor ubezpieczeń społecznych	0,6	1,0	1,5	1,3	1,5	2,3	0,7	1,0	0,4	-1,8	-0,7	0,4	0,2

* Wielkości prognozowane.

Źródło: J. Ciak, *Źródła finansowania deficytu budżetu państwa w Polsce*, CeDeWu, Warszawa 2012, tab. 35, s. 223.

ubezpieczeń społecznych do 2007 roku wykazywał dodatnie saldo (nadwyżkę). W przypadku sektora samorządowego tendencja była zmienna, niemniej jednak ostatnie lata wskazują na znaczne pogorszenie się sytuacji finansowej jednostek sektora samorządowego. Niewątpliwie udział salda sektora samorządowego w saldzie całego sektora finansów publicznych nie był znaczący (w 2008 r. – 5,6%, w 2009 r. – 15,3%, w 2010 r. – 6,3%, w 2011 r. – 13,8%, w 2012 r. ma mieć swój udział na poziomie 13,8%), jednakże widoczny jest problem braku możliwości szybkiego zrównoważenia tego sektora.

3. Problem deficytu w kontekście wymagań stawianych Polsce przez Unię Europejską i metodologia jego obliczania

Polska jako członek Unii Europejskiej zobligowana jest do wypełniania nominalnych kryteriów konwergencji (zbieżności), które zostały zawarte w traktacie z Maastricht (wcześniejsze art. 104 i 121 Traktatu Wspólnot Europejskich, obecnie art. 126 i 140 TfUE)¹, jak również w dołączonym do niego Protokole nr 20 w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu z 1992 roku². Fiskalne kryteria konwergencji dotyczą poziomu deficytu i długu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Warto jednakże w tym miejscu wskazać na to, iż we wspomnianych wyżej aktach deficyt sektora publicznego określany jest jako deficyt publiczny³. Biorąc pod uwagę zapisy art. 2 Protokołu nr 20 w sprawie procedury dotyczącej nadmiernego deficytu, termin „publiczny” odnosi się do całej władzy publicznej, a mianowicie rządu centralnego, władz lokalnych i regionalnych oraz funduszy ubezpieczeń społecznych, wyłączając z tego wszelkie operacje handlowe w rozumieniu Europejskiego Systemu Zintegrowanej Rachunkowości Gospodarczej. Fiskalne kryteria z Maastricht stanowią podstawę do oceny sytuacji fiskalnej kraju i odnoszą się do maksymalnego, dopuszczalnego poziomu deficytu (3% PKB) i długu instytucji rządowych i samorządowych (60% PKB). Nie ulega wątpliwości, iż oba wskaźniki, dla dokonania oceny danego kraju, liczone są według zasad Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych

¹ TfUE – Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz.U. UE 2008, C115/01, t. 51.

² Kwesie te uzupełnia obecnie również tzw. „sześciopak” – pakiet pięciu rozporządzeń i jednej dyrektywy. Dokumenty te mają na celu wzmocnienie unijnego Paktu na rzecz stabilności i wzrostu. Ma on na celu trzymanie w ryzach finansów publicznych krajów Unii Europejskiej. Szerzej: J. Ciak, *Kontrowersje wokół Paktu na rzecz stabilności i wzrostu*, „Roczniki Naukowe WSB w Toruniu” 2011, nr 10 (10), s. 20.

³ Por.: B. Kucia-Guściora, *Środki publiczne, nadwyżka, deficyt sektora finansów publicznych*, [w:] P. Smoleń (red.), *Ustawa o finansach publicznych. Komentarz*, C.H. BECK, Warszawa 2012, s. 134.

i Regionalnych (ESA 95)⁴. Niemniej jednak w Polsce wykorzystuje się trochę inną metodę obliczania deficytu i długu sektora publicznego. Stąd do porównań polskie saldo wymaga pewnego dostosowania.

W Unii Europejskiej stosuje się metodę memoriałową⁵. Deficyt liczony tą metodą daje odpowiedź na pytanie: jak w wyniku operacji związanych z zaciąganiem pożyczek i innych operacji finansowych przeprowadzonych przez jednostki sektora finansów publicznych, zmieni się ich sytuacja majątkowa. A zatem chodzi tu o zmiany po stronie aktywów i pasywów⁶. Co więcej, zgodnie z zasadami europejskiego systemu rozrachunków narodowych i regionalnych (ESA95) należności z tytułu zaległych podatków i składek na ubezpieczenie społeczne są wykazywane w wysokości możliwej do ściągnięcia, co nie do końca będzie dawało rzeczywisty obraz wielkości tychże środków. W związku z tym można stwierdzić, że metoda ta budzi pewne wątpliwości, albowiem trudno jest w praktyce określić prawidłowy i jak najbardziej zbliżony do rzeczywistości wskaźnik ściągальności zaległych należności. Możemy tu mieć do czynienia z uznaniowością decyzji ustalającej powyższy wskaźnik.

W Polsce stosowana jest metoda kasowa. W związku z tym prezentacja salda w ujęciu memoriałowym wymaga dostosowania salda kasowego nie tylko z punktu widzenia zakresu podmiotowego, lecz także pod względem metodologicznym. Obejmuje to zarówno korekty transakcji, jak i dostosowanie do memoriału. W wypadku korekt transakcyjnych chodzi na przykład o korektę wpłat z zysku Narodowego Banku Polskiego, związaną z dochodami budżetowymi – kwot wynikających z przeszacowania rezerw oraz z tytułu różnic kursowych, wpłat ze środków specjalnych Ministerstwa Skarbu, na których gromadzone były środki z prywatyzacji (2004 r.), transfer środków pieniężnych z budżetu państwa do FUS z tytułu ubytku składek przekazywanych do OFE⁷.

Z kolei dostosowania do memoriału uwzględniają zmiany stanu zobowiązań i należności, koszty obsługi długu Skarbu Państwa netto (tj. różnica między kosztami narosłymi a zapłaconymi w danym roku) oraz umorzenia długu, operacje dokapitalizowania (2004 r.), umorzenia podatków i składek na ubezpieczenie

⁴ Por.: Rozporządzenie rady (WE) nr 2223/96 z 25 czerwca 1996 roku w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych we Wspólnocie, Dz.U. WE L 310 z 30.11.1996 r., s. 1 ze zm.

⁵ Metoda ta w literaturze przedmiotu nazywana jest często „metodą brukselską”.

⁶ Por.: A. Wernik, *Deficyty budżetowe i metody ich liczenia*, Kancelaria Sejmu, Biuro Studiów i Ekspertyz, Ekspertyza nr 239, kwiecień 2001 r., s. 8.

⁷ Szerzej: J. Ciak, *Źródła finansowania deficytu budżetu państwa w Polsce*, CeDeWu, Warszawa 2012, s. 53–55.

społeczne, korekta wydatków niewygasających czy korekta związana z wydatkami militarnymi i przepływami unijnymi⁸.

4. Limitowanie zobowiązań zaciąganych przez jednostki samorządu terytorialnego

Ustawa o finansach publicznych w artykule 212 ust. 1 pkt. 6 przedstawia jeden z elementów uchwały budżetowej. Chodzi tu o limit zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych. Artykuł ten służy do realizacji ustawowego nakazu określenia planowanej wysokości zarówno przychodów, jak i rozchodów budżetowych. W części związanej z limitowaniem zobowiązań wskazuje się, iż kredyty i pożyczki oraz środki pochodzące z emisji samorządowych papierów wartościowych stanowią przychody budżetu samorządowego, zaś ich spłata jest rozchodem budżetowym⁹. Jednocześnie limitowanie zaciągania zobowiązań którejkolwiek z jednostek samorządu terytorialnego ogranicza zakres zwrotnej gospodarki środkami publicznymi, jak również wprowadza w ten sposób pewne bariery dla ustalania kwoty zarówno przychodów, jak i rozchodów budżetowych w budżecie samorządowym. Tym bardziej, iż przychody budżetowe są jednocześnie źródłem pokrywania niedoboru budżetu wspomnianych jednostek¹⁰. Zatem ograniczenie możliwości zaciągania przez daną jednostkę samorządu terytorialnego wskazanych powyżej rodzajów zobowiązań stanowi prawny instrument hamowania wzrostu deficytu budżetu samorządowego.

Z limitowaniem wydatków wiąże się kolejna kwestia, a mianowicie konieczność ograniczenia działalności o charakterze inwestycyjnym przez jednostki samorządu terytorialnego¹¹. W szczególności chodzi tu o inwestycje, które są realizowane przy współudziale środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej.

W praktyce samorządu terytorialnego można spotkać się z opiniami, iż w wielu przypadkach dane finansowe uwzględniane w budżetach nie odzwierciedlają w pełni rzeczywistej kondycji ich finansów publicznych. Miasta mają

⁸ Por.: *Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za lata 2004–2008* (dla 2004 roku – s. 498).

⁹ Szerzej: Art. 5.1 pkt. 4 i art. 6.2 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o *finansach publicznych*, Dz.U. nr 157, poz. 1241.

¹⁰ Por.: Art. 89.1 pkt. 1 i 2 oraz art. 217.2 ustawy o *finansach publicznych*.

¹¹ Przykładem może być miasto Toruń, które jest jednym z najbardziej zadłużonych miast (dług na mieszkańca wyniesie w 2012 r. – 4200 zł – co oznacza powiększenie długu o kolejne 23% w stosunku do zadłużenia z 2011 r. Co więcej, relacja długu publicznego do dochodów budżetu miasta wyniesie około 85% wobec limitu ustawowego 60%. Szerzej: J. Ciak, *Sala koncertowa na Jordankach groźna dla budżetu Torunia, Nadejdzcie czas zapłaty...*, „Gazeta Wyborcza” 2012, 29.03, nr 75.7500, 1–2.

bowiem możliwość realizacji polityki finansowej, w której efekcie mogą wykazywać mniejszy niż faktyczny poziom deficytu budżetowego i zadłużenia¹². W związku z powyższym konieczne jest monitorowanie sytuacji finansów publicznych we wszystkich jego sektorach.

5. Czy istnieje potrzeba limitowania deficytu i zaciąganych zobowiązań przez jednostki samorządu terytorialnego w warunkach kryzysu?

Kryzysy finansowe są zjawiskami naturalnymi w gospodarce rynkowej. Jak wskazuje się w literaturze przedmiotu, „w historii współczesnego kapitalizmu kryzysy nie są wyjątkiem, lecz regułą. Nie znaczy to, że wszystkie kryzysy są takie same”¹³. Wskazuje się również, iż obecny kryzys miał niewątpliwie duży wpływ na kształtowanie się salda sektora finansów publicznych zarówno w Polsce, jak i pozostałych krajach Unii Europejskiej¹⁴.

Nasuwa się zatem pytanie, czy konieczne jest stosowanie dodatkowych ograniczeń dotyczących limitowania deficytu i zaciągania zobowiązań przez samorząd terytorialny w warunkach fazy kryzysu? Moim zdaniem tak. Wydaje się, iż obecne limity tylko w pewnym zakresie są wystarczające. Co więcej, w okresie kryzysu należałoby te limity rozszerzać (uzupełniać), aby nie dopuścić do załamania się finansów poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Kwestie te powinny być uwzględnione w obecnie obowiązującym ustawodawstwie prawnym i mieć długoterminowe zastosowanie. Należałoby również sprawować ogólną kontrolę nad zadłużaniem się poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, aby w dłuższej perspektywie owo poluzowanie nie przyniosło negatywnych skutków w tym zakresie.

Jednocześnie należy podkreślić, iż niekorzystna sytuacja finansów sektora samorządowego wynikała nie tylko ze wspomnianego kryzysu, zbyt „rozbuchoanej” polityki inwestycyjnej, ale również z niedokończonej reformy samorządu terytorialnego. W praktyce przekazanie na niższy szczebel zadań publicznych nie pociągało za sobą niezbędnych do ich realizacji środków finansowych. Dokładanie kolejnych zadań bez dodatkowego wsparcia finansowego skutkowało i skutkuje brakiem możliwości zrównoważenia finansów samorządowych.

¹² Por.: *Monitoring zadłużenia miast wojewódzkich*, [w:] *Brief programowy Instytutu Kościuszki*, Wydawnictwo Qlco, Kraków, marzec 2011, s. 1–10.

¹³ Szerzej: N. Roubini, S. Mihm, *Ekonomia kryzysu*, Wolters Kluwer biznes, Warszawa 2011, s. 33.

¹⁴ Por.: J. Ciak, *Kryzys finansowy a deficyt sektora finansów publicznych w Polsce i krajach Unii Europejskiej*, [w:] J. Szolno-Koguc, A. Pomorska (red.), *Ekonomiczne i prawne uwarunkowania i bariery redukcji deficytu i długu publicznego*, Wolters Kluwer biznes, Warszawa 2011, s. 69–80.

Zakończenie

Nowa reguła wydatkowa wydaje się jednym z elementów wspierających działania w zakresie ograniczania nierównowagi fiskalnej oraz tendencji wzrostowej w zakresie długu na poziomie samorządu terytorialnego. Reguła ta ma wejść w życie w 2013 r. i przyczynić się do stopniowego ograniczania deficytu sektora samorządowego. Zgodnie z projektem reguły wydatkowej w obecnym, 2012 r., deficyt miałby ukształtować się na poziomie wartości z 2011 r., tj. 10,2 mld zł. W kolejnych latach miałby on stanowić odpowiednio 10 mld zł w 2013 r. i 9 mld zł w 2014 r. Natomiast od 2015 r. mógłby wynosić maksymalnie 0,5% PKB. Wskazuje się, iż reguła wydatkowa nie powinna zaburzyć działania poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego¹⁵.

Jednocześnie wprowadzane zmiany mają wzmocnić działania w zakresie kształtowania się długu. Dotychczasowy udział zadłużenia publicznego samorządu w dochodach ogółem nie może przekraczać 60%. Projekt dotyczący nowej reguły wydatkowej przewiduje, że przy ustalaniu, czy limit deficytu nie został przekroczony, z wydatków samorządów będą wyłączone te na spłatę długów samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej przekształconych w spółki. Zasada ta będzie obowiązywać w latach 2012–2014. Wyłączenie nie obejmie wydatków finansowanych dotacjami z budżetu. Określony przez resort finansów limit ma dotyczyć głównie jednostek samorządu terytorialnego, ich związków oraz – od 2013 r. – samorządowych osób prawnych zaliczanych do sektora finansów publicznych. Kontynuowana będzie jednak zasada ograniczająca dług jednostek samorządowych do 60% ich dochodu¹⁶.

Od 2014 roku ustawowy limit zobowiązań zacznie być mierzony w odniesieniu do faktycznej zdolności spłaty pożyczek. A zatem ten nowy wskaźnik będzie oparty między innymi na nadwyżce między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. Czy tak wyliczany wskaźnik okaże się wystarczający? Zapewne czas pokaże. Warto byłoby zatem przyjrzeć się wieloletnim planom finansowym¹⁷ poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego i dokonać ich szczegółowej

¹⁵ Zgodnie z najnowszymi informacjami rząd powinien przyjąć regułę wydatkową w kwietniu 2012 r. Szerzej: <http://www.portalsamorzadowy.pl/prawo-i-finanse/regula-wydatkowa-juz-w-kwietniu,30726.html> (29.03.2012 r.).

¹⁶ Bez wskazanych zmian reguła limitowania długu samorządu przestałaby obowiązywać po 31 grudnia 2013 r.

¹⁷ Przykładowo: Zgodnie z wieloletnim planem finansowym miasta Torunia na lata 2012–2042 zauważyć można ciekawą tendencję. Wielokrotnie wskazuje się, zgodnie z nowymi uregulowaniami w tym zakresie, na konieczność osiągnięcia nadwyżki między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. Jeśli ta relacja będzie znajdowała się poniżej 10%, można się spodziewać obniżenia ratingu dla poszczególnych miast. Przykładowo w Toruniu pod koniec 2011 r. agencja ratingowa Fitch Polska obniżyła perspektywę oceny dla tego miasta ze stabilnej do negatywnej, ze względu na silną presję na wzrost zadłużenia.

analizy pod względem wpływu przyszłych deficytów i długu publicznego tego sektora na deficyt i dług całego sektora finansów publicznych.

Według Ministerstwa Finansów wprowadzenie nowej reguły dla sektora samorządowego jest warunkiem koniecznym dla redukcji deficytu całego sektora finansów publicznych (sektora instytucji rządowych i samorządowych) w obecnym 2012 r. poniżej wartości 3% PKB.

Bibliografia

- Ciak J., *Kontrowersje wokół Pakty na rzecz stabilności i wzrostu*, „Roczniki Naukowe WSB w Toruniu” 2011, nr 10 (10).
- Ciak J., *Kryzys finansowy a deficyt sektora finansów publicznych w Polsce i krajach Unii Europejskiej*, [w:] J. Szołno-Koguc, A. Pomorska (red.), *Ekonomiczne i prawne uwarunkowania i bariery redukcji deficytu i długu publicznego*, Wolters Kluwer biznes, Warszawa 2011.
- Ciak J., *Sala koncertowa na Jordankach groźna dla budżetu Torunia, Nadejdzcie czas zapłaty...*, „Gazeta Wyborcza” 2012, 29.03, nr 75.7500.
- Ciak J., *Źródła finansowania deficytu budżetu państwa w Polsce*, CeDeWu, Warszawa 2012.
- Kucia-Guściora B., *Środki publiczne, nadwyżka, deficyt sektora finansów publicznych*, [w:] P. Smoleń (red.), *Ustawa o finansach publicznych. Komentarz*, C.H. BECK, Warszawa 2012.
- Monitoring zadłużenia miast wojewódzkich*, [w:] *Brif programowy Instytutu Kościuszki*, Wydawnictwo Qlco, Kraków, marzec 2011.
- Roubini N., Mihm S., *Ekonomia kryzysu*, Wolters Kluwer biznes, Warszawa 2011.
- Rozporządzenie rady (WE) nr 2223/96 z 25 czerwca 1996 roku w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych we Wspólnocie, Dz.U. WE L 310 z 30.11.1996 r., s. 1 ze zm.
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, Dz.U. nr 157, poz. 1241.
- Wernik A., *Deficyty budżetowe i metody ich liczenia*, Kancelaria Sejmu, Biuro Studiów i Ekspertyz, Ekspertyza nr 239, kwiecień 2001.

Summary

The lack of balance between revenues and spendings is the problem which many countries of the market economy are burdened with. Aiming at the balanced budget and – in more far-reaching terms – also general government surplus is more and more frequently supported.

Imbalance in finances of the local government sector does not have any relevant bearing on the general picture of the whole public sector. There is a need for limiting the deficit and the sources of returnable financial instruments.

The existing indicator of the relation of debt to revenues at the level of 60% will be strengthened with the new spending rule, from 2015 onwards of the maximal 0.5% of the gross national product.